

Otázky pre birmovancov - SVIATOSTI

1. Čo sú sviatosti?

Sviatosti sú viditeľné znaky, ktoré naznačujú a spôsobujú neviditeľnú Božiu milosť. Sú ustanovené Ježišom Kristom a zverené Cirkvi, nimi sa nám udeľuje Boží život.

2. Čo je Božia milosť?

Božia milosť je nezaslúžený boží dar, je pomoc, ktorú nám dáva Boh, aby sme mohli plniť svoje povolanie stať sa jeho adoptívnymi deťmi.

3. Ako delíme Božiu milosť?

1. milosť pomáhajúca
2. milosť posväcujúca

4. Čo je milosť pomáhajúca?

Je to Božia pomoc, aby sme vedeli rozoznať dobro od zla a mali silu vytrvať v konaní dobra.

5. Čo je milosť posväcujúca?

Posväcujúca milosť je trvalý dar, stála a nadprirodzená dispozícia, ktorá zdokonaľuje dušu, aby ju urobila schopnou žiť s Bohom a konať z lásky k nemu.

6. Čo znamená slovo liturgia?

Toto slovo v pôvodnom význame znamená „verejné dielo“, službu v mene ľudu alebo v prospech ľudu. V kresťanskej tradícii znamená, že Boží ľud sa zúčastňuje na Božom diele.

7. Aké je poslanie Ducha Svätého v liturgii?

Cieľom poslania Ducha Svätého v liturgii je uvádzať do spoločenstva s Kristom a tak utvárať jeho telo.

8. Kde sa sústreďuje liturgický život?

Liturgický život Cirkvi sa sústreďuje okolo eucharistickej obety (sv. omše) a vo sviatostiach.

9. Ktoré sú sviatosti Cirkvi?

1. krst	4. sviatosť zmierenia
2. birmovanie	5. pomazanie chorých
3. Eucharistia – Sviatosť Oltárna	6. posvätenie kňazstva
	7. manželstvo

10. Kto slávi sviatostnú liturgiu?

Slávi ju celé spoločenstvo, Kristovo telo zjednotené so svojou hlavou. Liturgické slávenia nie sú súkromné slávenia, ale slávenia Cirkvi, ktorá je „sviatosťou jednoty“, čiže svätým ľuďom zhromaždeným a usporiadaným pod vedením biskupov.

11. Ktoré sú základné charakteristiky liturgie?

- liturgia sa slávi na liturgických miestach /kostol, kaplnka, cintorín.../,
- v liturgii sa používajú liturgické znaky, symboly a gestá /prežehnanie sa, zapálenie sviece,
- pokľaknutie, státie.../,
- používajú sa liturgické predmety /kniha, kalich, paténa.../,
- slávi sa v konkrétnom liturgickom čase,
- slávi sa za predsedania poverenej osoby (biskup, kňaz, diakon).
-

12. Ako sa delí liturgický rok?

Liturgický rok sa začína **Adventom** (4 týždne pred Vianocami) potom nasleduje „**Vianočné obdobie**“ - trvá od vianočnej vigílie na štedrý deň do nedele krstu Pána, potom nasleduje „**1. obdobie cez rok**“ - trvá do Popolcovej stredy.

- potom „**Pôstne obdobie**“ – trvá 40 dní pred Veľkou nocou (od Popolcovej stredy po vigíliu Veľkonočnej nedele), „**veľkonočné obdobie**“ – trvá od Veľkonočnej nedele po zoslanie Ducha Svätého (50 dní po Veľkej noci), potom nasleduje „**2. obdobie cez rok**“ - trvá od Turíc po nedeľu Krista Kráľa

13. Ktoré sú obrady liturgického slávenia v Katolíckej cirkvi?

V Katolíckej cirkvi sú dva základné obrady liturgie:

1. latinský obrad – čiže rímskokatolícky (západný),
2. byzantský obrad – čiže gréckokatolícky (východný).

14. Ktoré sú sviatosti uvádzania do kresťanského života?

1. krst
2. birmovanie
3. Eucharistia
- 2.

Hovoríme im, že sú to sviatosti kresťanskej iniciácie.

15. Čo je krst?

Krst je prvá a najpotrebnejšia sviatosť, v ktorej sa človek znovuzrodí z vody a z Ducha Svätého a stáva sa dieťaťom Božím.

16. Aké sú účinky krstu?

1. Krst očisťuje človeka od dedičného hriechu a všetkých hriechov spáchaných do krstu,
2. zbavuje človeka trestov za hriechy,
3. posväcuje človeka a dáva mu nadprirodzený život,
4. včleňuje ho do tajomného tela Ježiša Krista, ktorým je Cirkev,
5. vkladá mu do duše nezmazateľný znak.

17. Ako sa krstí?

Podstatný obrad krstu spočíva v ponorení kandidáta vo vody alebo v liati vody na jeho hlavu, pričom sa vyslovuje vzývanie Najsvätejšej Trojice t.j. Otca i Syna i Ducha Svätého. (M. ja ťa krstím v mene Otca i Syna i Ducha Svätého. Amen.)

18. Kto môže prijať krst?

Krst môže prijať každý, kto nebol pokrstený a to:

- a) dieťa len so súhlasom aspoň jedného z rodičov,
- b) dospelý, ktorý požiada o krst sám a je náležite poučený o pravdách viery.

19. Kto môže byť krstným rodičom?

Krstným rodičom môže byť pokrstený kresťan katolík, ktorý bol pobirmovaný a prijal Eucharistiu a vedie život odpovedajúci viere a prevzatej zodpovednosti za krstné dieťa. Nemôže to byť rodič dieťaťa a musí dovŕšiť aspoň 16 – ty rok, nesmie byť postihnutý cirkevným trestom.

20. Kto môže krstiť?

Riadnym vysluhovateľom krstu je biskup, kňaz a diakon. V mimoriadnych prípadoch (nebezpečenstvo smrti) môže krstiť každý človek (aj nepokrstený), ktorý má úmysel krstiť a použije krstnú formulu.

21. Čo je to „krst krvi“ a čo je „krst túžby“?

Tí, čo podstúpia smrť pre vieru, aj keď neprijali krst, sú „pokrstení“ svojou smrťou za Krista - ide o krst krvi. Takisto tí, ktorí zomreli bez krstu, ale túžili po ňom, ich túžba má účinok krstu, hoci neprijali sviatosť. Ide o „krst túžby“.

22. Čo je birmovanie?

Birmovanie je sviatosť, v ktorej pokrstený dostáva Ducha Svätého ako osobitný dar na posilnenie svojho spojenia s Cirkvou a na vydávanie svedectva o kresťanskej viere slovami i skutkami. Birmovanie dovŕšuje krstnú milosť a vtlačá do duše nezmazateľný znak.

23. Kto môže prijať sviatosť birmovania?

V latinskej Cirkvi môže prijať sviatosť birmovania každý pokrstený, ktorý dosiahol vek používania rozumu, má vyznať vieru, byť v stave milosti, mať úmysel prijať túto sviatosť a má byť pripravený vziať na seba úlohu učeníka a svedka v Cirkvi a vo svete.

24. Kto môže vysluhovať sviatosť birmovania?

Riadnym vysluhovateľom je biskup. Mimoriadnym vysluhovateľom môže byť kňaz, ktorého biskup v prípade potreby splnomocnil. V nebezpečenstve smrti sviatosť birmovania môže udeliť každý kňaz.

25. Ako sa birmuje?
Podstatným obradom birmovania je pomazanie pokrsteného krizmou na čele a vkladanie ruky vysluhovateľa so slovami: “Prijmi znak daru Ducha Svätého“
26. Čo je krizma?
Krizma je olivový olej zmiešaný s balzomom, ktorý posvätil biskup na Zelený štvrtok. /voňavý olej./
27. Kto môže byť birmovným rodičom?
Aby lepšie vynikla jednota oboch sviatosti, birmovným rodičom by mali byť krstní rodičia. Ak to nie je možné, potom birmovný rodič musí byť pokrstený kresťan katolík, ktorý bol pobirmovaný, prijal sviatosť Eucharistie a vedie život odpovedajúci viere. Musí mať aspoň 16 rokov a nesmie byť postihnutý cirkevným trestom.
28. Čo je Eucharistia?
Eucharistia je opravdivé telo Ježiša Krista, pod spôsobom chleba a opravdivá krv Ježiša Krista pod spôsobom vína.
29. Kedy bola ustanovená Eucharistia?
Pri poslednej večeri.
30. Čo je svätá omša?
Sv. omša je ustavičná obeta Nového zákona, v ktorej Ježiš Kristus pod spôsobmi chleba a vína obetuje sám seba Bohu.
31. Ktoré sú časti sv. omše?
Sv. omša pozostáva z dvoch rovnocenných častí.
1. bohoslužba slova,
2. bohoslužba obety.
32. Kto môže predsedieť sláveniu Eucharistie? /slúžiť sv. omšu/
Len platne vysvätený kňaz.
33. Čo je podstatným znakom Eucharistie?
Je to pšeničný chlieb (vo východnom obrade kvasený, v západnom nekvasený) a víno z viniča, ktoré sa konsekráciou slovami kňaza, ktoré povedal Ježiš pri poslednej večeri, prepodstatňujú na opravdivé Kristovo telo a krv.
34. Kto môže rozdávať Eucharistiu?
Riadnym rozdeľovateľom je diakon, kňaz a biskup. Mimoriadnym rozdeľovateľom môže byť aj laik poverený biskupom.
35. Kto môže prijať Eucharistiu?
Eucharistiu môže prijať pokrstený, ktorý je v stave milosti (nemá na duši ťažký hriech) a je schopný rozoznať Eucharistiu od obyčajného pokrmu a zachoval eucharistický pôst.
36. Čo je eucharistický pôst?
1 hodinu pred prijatím Eucharistie zdržať sa pokrmu (aj žuvačky) a nápoja (okrem čistej vody a nevyhnutných liekov).
37. Ako často môžeme prijímať Eucharistiu počas dňa?
Počas dňa môžeme prijať Eucharistiu najviac 2 krát a to druhýkrát len vtedy, keď sme účastní na celej sv. omši.
38. Aké sú účinky prijatia Eucharistie?
1. prehľbuje naše zjednotenie s Kristom,
2. zjednocuje kresťanov v jeho tajomnom tele – Cirkvi,

3. chráni pred ťažkým hriechom,
 4. umocňuje v nás Božiu milosť.
39. Aká úcta prislúcha Eucharistii?
Sviatosti Oltárnej prislúcha poklona, lebo je v nej prítomný vtelený Boh – Ježiš Kristus.
40. Ktoré sú sviatosti uzdravenia a prečo sa tak nazývajú?
Sviatosti uzdravenia sú: sviatosť pomazania chorých a sviatosť zmierenia. Nazývajú sa tak preto, lebo Ježiš je lekárom našej duše i tela.
41. Čo je sviatosť zmierenia?
Sviatosť zmierenia (obrátenia, pokánia, svätej spovede) je sviatosť, v ktorej nám Boh odpúšťa hriechy spáchané po krste.
42. Kto môže prijať sviatosť zmierenia?
Sviatosť zmierenia môže prijať každý pokrstený, ktorý dosiahol vek užívania rozumu, má vedomie hriechu a má úmysel prijať túto sviatosť.
43. Kto môže vysluhovať sviatosť zmierenia?
Sviatosť zmierenia môže vysluhovať biskup a kňaz, ktorý má kompetenciu od biskupa (jurisdikcia).
44. Ktoré sú hlavné časti sviatosti zmierenia?
 1. spytovanie svedomia,
 2. ľútosť,
 3. predsavzatie,
 4. vyznanie hriechov,
 5. zadosťučinenie.
45. Čo je spytovanie svedomia?
Spytovať si svedomie znamená rozmýšľať nad tým, aké hriechy sme spáchali od poslednej spovede a tiež ich počet (ľahké hriechy približný, ťažké hriechy presný počet).
46. Čo je ľútosť?
Ľútosť je bolesť duše nad spáchanými hriechmi. Bez ľútosti nedosiahneme odpustenie ani vyznaných hriechov.
47. Aká môže byť ľútosť?
Ľútosť môže byť dokonalá a nedokonalá.
48. Aká je dokonalá ľútosť?
Dokonalá ľútosť pochádza z lásky k Bohu – ľutujeme preto, že sme svojimi hriechmi urazili Boha.
49. Aká je nedokonalá ľútosť?
Nedokonalou ľútosťou ľutujem svoje hriechy vtedy, keď ľutujeme, lebo sme si zaslúžil boží trest.
50. Čo je predsavzatie?
Predsavzatie je úprimné rozhodnutie chrániť sa v budúcnosti hriechu.
51. Čo je vyznanie hriechov?
Vyznanie hriechov je podstatná časť sviatosti zmierenia, kedy kajúcnik vyznáva svoje hriechy kňazovi, aby od neho dostal rozhrešenie. Vyznanie hriechov musí byť úplné, úprimné a zreteľné.
52. Čo je zadosťučinenie?
Zadosťučinenie je vykonanie nápravy škody, ktoré sme svojimi hriechmi spôsobili a vykonanie kňazom uloženého pokánia.
53. Aké sú účinky sviatosti zmierenia?

- zmierenie s Bohom a znovuzískanie posväcujúcej milosti,
- zmierenie s Cirkvou,
- odpustenie večného trestu, ktorý si človek zaslúžil za smrteľné hriechy a časných trestov,
- pokoj a spokojnosť svedomia a duchovná útecha,
- vzrast duchovných síl pre kresťanský boj.

54. Čo sú odpustky?

Odpustky sú odpustenie časných trestov za hriechy, ktoré sú už odpustené, čo sa týka viny.

55. Ako sa delia odpustky?

Odpustky sú čiastočné alebo úplné, podľa toho, či oslobodzujú od trestu za hriechy čiastočne alebo úplne. Každý veriaci môže získať odpustky pre seba alebo pre zosnulých.

56. Aké sú podmienky pre získavanie odpustkov?

1. úmysel získať odpustky,
2. odvrátenosť od hriechu – byť v stave milosti posväcujúcej,
3. prijať Eucharistiu,
4. vykonať skutok predpísaný Cirkvou,
5. modlitba na úmysel Sv. Otca.

57. Čo je sviatosť pomazania chorých?

Je to sviatosť, ktorá sa udeľuje chorým a starým, aby dostali osobitnú milosť prežívať ťažkosti spojené s ich stavom.

58. Kto môže vysluhovať sviatosť pomazania chorých?

Biskup a platne vysvätený kňaz.

59. Ako sa vysluhuje sviatosť pomazania chorých?

Podstata tejto sviatosti spočíva v pomazaní chorého na čele a na rukách, ktoré sprevádza modlitba vysluhujúceho kňaza.

60. Aké sú účinky sviatosti pomazania chorých?

- spája chorého s Kristovým utrpením pre jeho vlastné dobro a dobro celej Cirkvi,
- dáva mu pokoj, silu a odvahu znášať utrpenia,
- odpúšťa hriechy, ak chorý nemohol prijať sviatosť zmierenia,
- navracia zdravie, ak je to osožné pre spásu duše,
- pripravuje na prechod do večného života.

61. Čo je to viatikum?

Je to Eucharistia, ktorú prijíma chorý pred cestou do večnosti.

62. Ktoré sú sviatosti prípravy na nebeskú vlasť?

1. viatikum
2. sviatosť zmierenia
3. sviatosť pomazania chorých.

63. Ktoré sú sviatosti služby spoločenstvu?

1. kňazstvo
2. manželstvo

64. Čo je sviatosť kňazstva?

Sviatosť kňazstva je sviatosť, ktorou tí, čo ju prijímajú

1. dostávajú kňazskú moc,
2. dostávajú národ na milosť pomáhajúcu, potrebnú k ich kňazskému úradu,
3. dostávajú milosť posväcujúcu.

65. Kto a ako môže vysluhovať sviatosť kňazstva?

Biskup, vkladáním rúk a konsekračnou modlitbou.

66. Kto môže prijať sviatosť kňazstva?
Sviatosť kňazstva môže prijať pokrstený muž, ktorý spĺňa Cirkvou stanovené podmienky.
67. Ktoré sú stupne kňazstva?
1. diakon 2. kňaz 3. biskup
68. V čom spočíva kňazská moc?
Kňazská moc spočíva hlavne v tom, že kňaz môže:
1. prinášať Bohu novozákonnú obeť,
2. opúšťať hriechy, 3. vysluhovať sviatosti,
4. verejne a v mene Cirkvi hlásať Božie slovo, 5. vysluhovať sväteniny.
69. Čo je sviatosť manželstva?
Manželstvo je zmluva, ktorou sa pokrstený muž a žena slobodne a dobrovoľne zaväzujú žiť v nerozlučiteľnej jednote až do smrti. Svojou prirodzenou povahou je zamerané na dobro manželov ako aj plodenie a výchovu detí. Túto manželskú zmluvu medzi pokrstenými Kristus povýšil na sviatosť.
70. Kto vysluhuje sviatosť manželstva?
Sviatosť manželstva si vysluhujú snúbenci sebe navzájom pred zástupcom Cirkvi (biskup, kňaz, diakon) a dvoma svedkami.
71. Kto môže prijať sviatostné manželstvo?
Sviatostné manželstvo môže prijať dospelý pokrstený muž a žena, ktorí nemajú manželskú prekážku.
72. Ktoré sú podstatné znaky manželstva?
Podstatnými znakmi manželstva sú: 1. jednota,
2. nerozlučiteľnosť.
73. Čo sú sväteniny?
Sväteniny sú Cirkvou stanovené posvätné znaky, ktorých cieľom je pripraviť ľudí na prijatie ovocia sviatosti a posväcovať rozličné situácie života. (požehnania, posvätené predmety, kresťanský pohreb...)